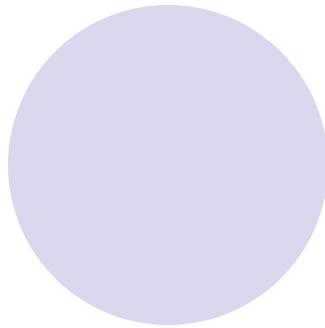
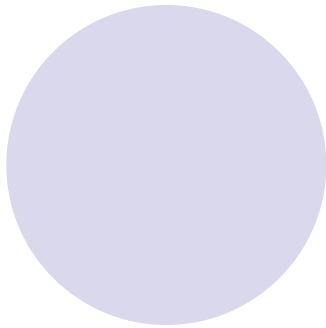
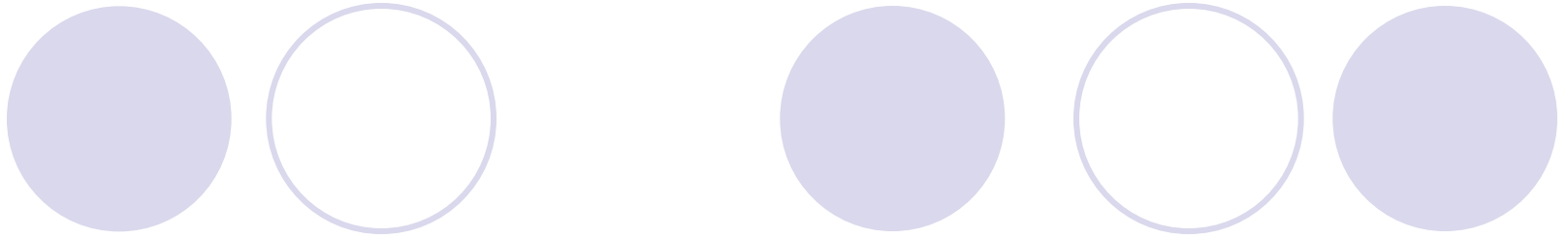
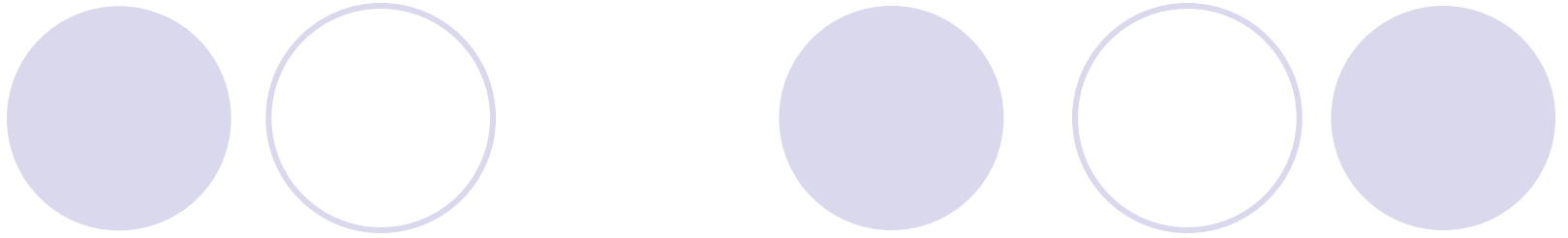

Limbajul poetic postmodernist

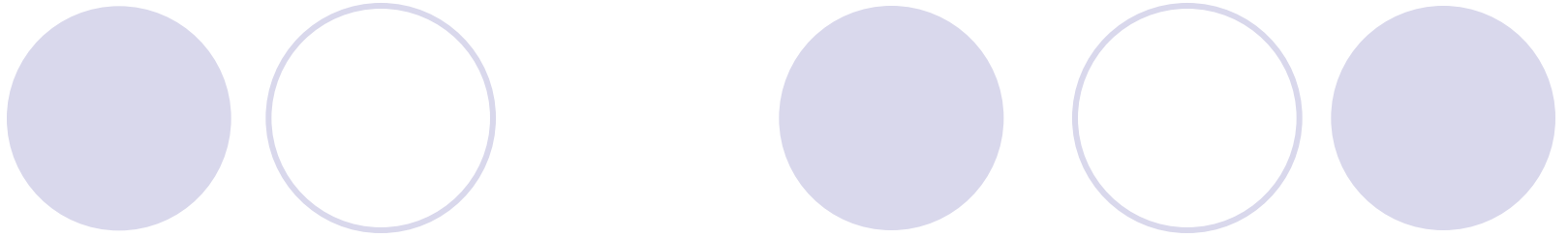

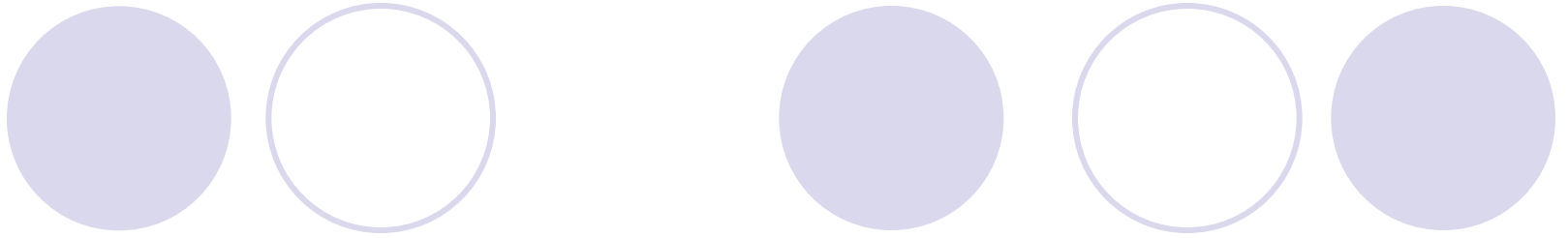
- **Către sfârșitul secolului al XX-lea, în literatură (și, firește, în poezie) apare o nouă orientare care își propune să redobândească obiectivitatea, să „schimbe la față literatura” [Plăcintă N.], să reabiliteze instinctul artistic, să readucă în literatură lumea și realul, altfel spus: să apropie arta de viață.** Este vorba despre **postmodernism**, promotorii căruia recuperează, în mod creator și ironic, tradiția, utilizând însă tehnici și procedee (poetice) ce urmăresc „impactul” asupra receptorului.

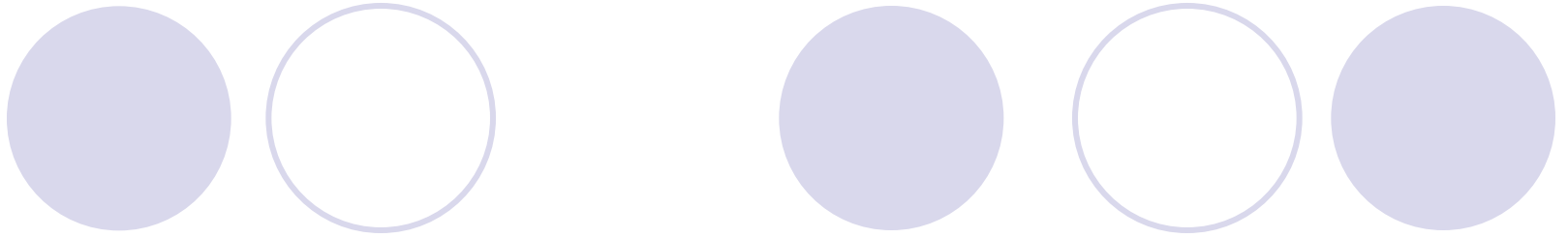
- „E cunoscut că, de fiecare dată, cu fiecare curent înnoitor, are loc o dinamizare și consolidare a tradiției printr-o confruntare polemică” [Mincu M.], **poetul postmodernist este rebelul ce simte nevoia eliberării de clișeele și convențiile tradiției** (și un prim indiciu al schimbării este fuga de formele de expresie tradițională [Bantoș A.]

- Dacă moderniștii sunt pretențioși în alegerea modelelor, **postmoderniștii** le acceptă democratic și tolerant; ei **revizuiesc literatura** **antecedentă** „cu cărțile pe față”, realizează o acțiune de terapie estetică, eliberând **modelele de ubicuitate**. (*omniprezență*) [Țurcanu L.], considerând că „*nu ai dreptul să scrii o carte dacă nu le-ai citit pe toate*” [Galaicu-Păun].

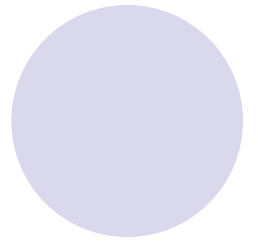
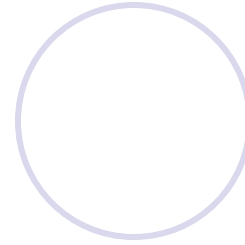
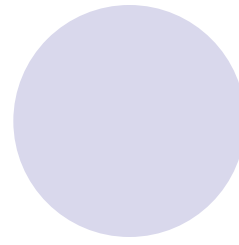
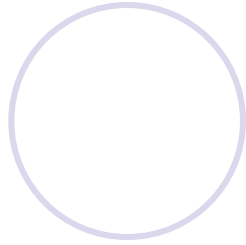
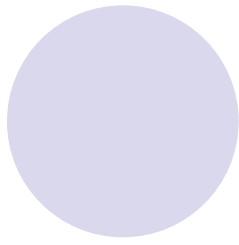
- Atitudinea auctorială postmodernă implică **opere cu caracter hibrid, care uzează de o strategie a seducției, a jocului și a impurității, adică a amestecului de coduri, căci „fidele încă dezideratului individualizării, poeții postmoderniști sparg continuu omogenitatea stilistică a generației, creând impresia că noua paradigmă nu presupune „nici un stil” [Leahu N.]**

- Deseori **poezia împrumută substanța prozei**, aducând inspirația printre obiectele lumii citadine contemporane, cultivând, respectiv, și limbajul curent, prozaic (sau chiar pe cel trivial).
- La același fenomen se referă Ștefania Mincu în lucrarea „Despre starea poeziei”:
experimentele „textualiste” evoluează spre „prozaizarea, corporalizarea sau „jurnal”-izarea scriiturii”.

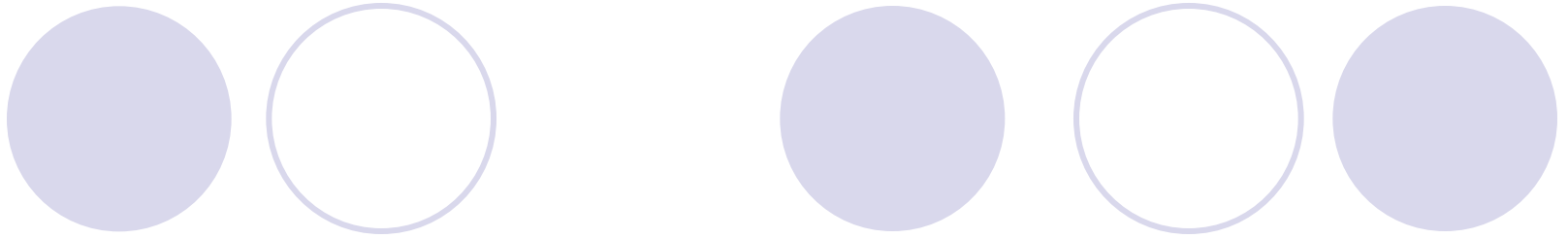

- **Poeții încearcă să descopere toate situațiile posibile: *elimină majuscula, asimilează numele proprii numelor comune, suprimă elementele suplimentare în frază, introduc fracturile, cultivă estetica fragmentului, eliberează sintaxa de opreliștile semnelor de punctuație, alteori utilizează o punctuație excesivă, inserează elemente de ludic, de ironie*, „pune accentul pe fluxul firesc al discursului, neîntrerupt sau marcat de goluri albe între cuvinte” [Galaicu-Păun].**

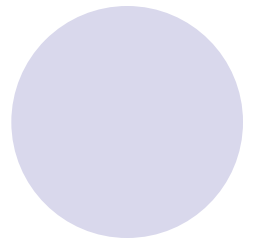
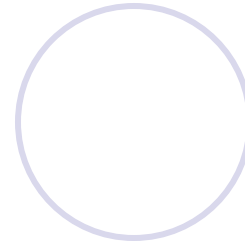
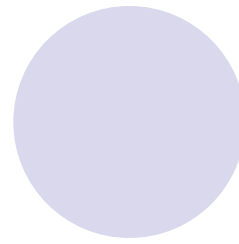
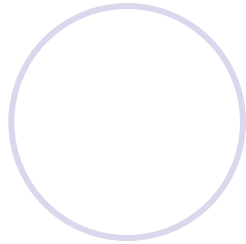
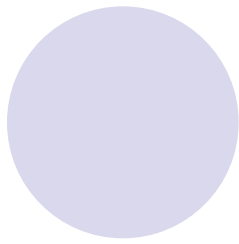

- **Totul în poezie semnifică: *cuvintele, bancurile, imaginile, sonoritățile, dar și formatul, tipografierea, punctuația* etc.** Forma materială devine la fel de importantă ca și ideea (conținutul), uneori chiar mai importantă, încât **nu contează atât de mult ce spui, ci felul în care o spui.**

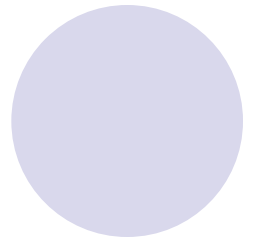
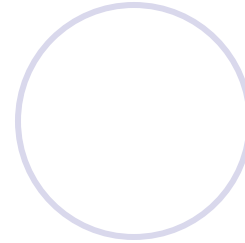
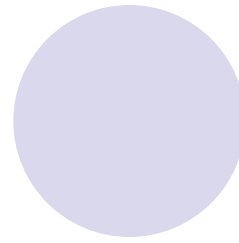
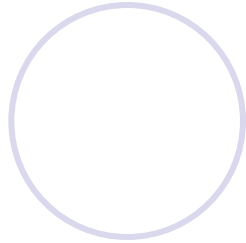
- **Postmodernismul este un fenomen care marchează ruptura definitivă de modernism anume prin radicalizarea estetică și etică a discursului poetic.** [Chioaru D., Văcărescu I. R.] Caracteristicile dintotdeauna ale limbii poetice (cum ar fi indeterminarea, metaforizarea, conotația etc.) s-au transmis și limbajului caracteristic respectivului curent, dar acesta a liberalizat cunoașterea, repudiind (respingând) orice normă a producției textuale [Plămădeală I.], astfel încât **s-ar părea că unica regulă a acestei poezii este: „nici o regulă!”**.

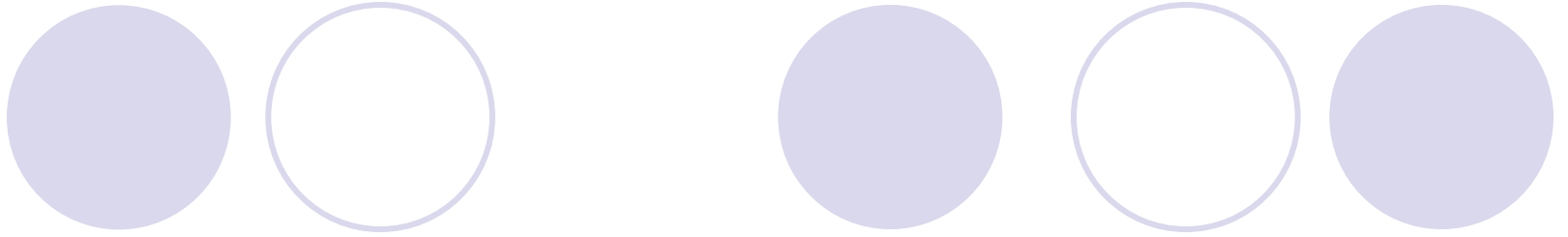
- **În limbajul poetic actual totul e permis:**
„desființarea graniței dintre genuri, convocarea procedeelelor compoziționale cinematografice, muzicale, intercalarea și intersectarea unor citate și aluzii vizând pasaje culturale și științifice cât mai îndepărtate, introducerea discursului critic în poem odată cu parodierea acestuia” [Leahu N.], *apelul la prozaism, ludic, ironic, biografism, grotesc, textualism, intertextualitate* [Lungu E.], *autoreferențialitate, metatextualitate, fragmentarism, livresc* [Leahu N.].

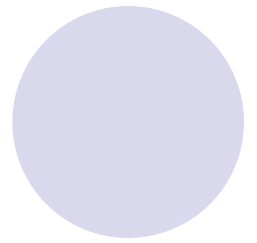
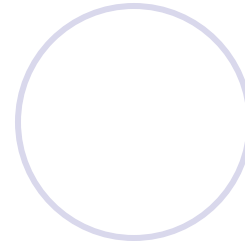
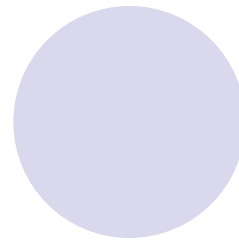
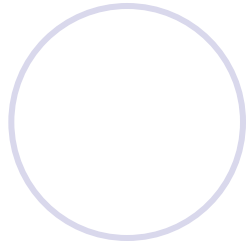
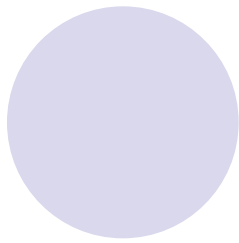
- Noul curent **promovează pitorescul și bizarul, vulgarizarea, eclecticismul și senzualitatea mai mult decât rigoarea. El reclamă o nouă democratizare a artistului** (cu tot ceea ce presupune aceasta: *toleranță, drepturi ale omului, pluralism cultural, civism etc.*) [Titiucă D.] și *răspunde schimbărilor aduse de „mentalitatea” postmodernistă, fiind un fel de „artă în stare de veghe”* [idem], luând naștere *„la limita dintre comercial, existențial, mediatic”* [Vladareanu E.].

- *„Interesul nedisimulat pentru prezent, citadin, actualitate, autenticitate, concretețea poliformă a existenței ce conjugă cu situarea programatică a eului în universul Textului, care reflectă și se autorefectă, se scrie și se rescrie, polemizează, parodiază, pastișează parodic sau acumulează „prefabricate” din orice zonă a livrescului, de la patrimoniul literar național și universal la cele mai vechi sau recente descoperiri științifice sau tehnologice și la evenimentele de cultură.” [Leahu N.]*

- Totodată, căutând pitorescul, poetul postmodernist *convoacă în text*, cu egală plăcere, *elementul regional sau argotic, dar nu-și refuză nici deschiderea către exotic, simboluri și etichetele „străine”* – deopotrivă cu citatul „poliglot” – fiind frecvente. [idem]

- Astfel că, *limbajul poetic este infuzat până la saturație de presupuzițiile științei, moralei, filosofiei* (mai ales cea fenomenologică), *istoriei sau politicii*, încercând **să incite, să cucerească publicul, să surprindă, să șocheze**, or, poezia postmodernistă este o operă care își are înscrisă în cod deschiderea spre receptare [Leahu N.] și „*caută resensibilizarea cititorului, alterarea imunității căpătate la textul poetic*” [Urmanov A.].

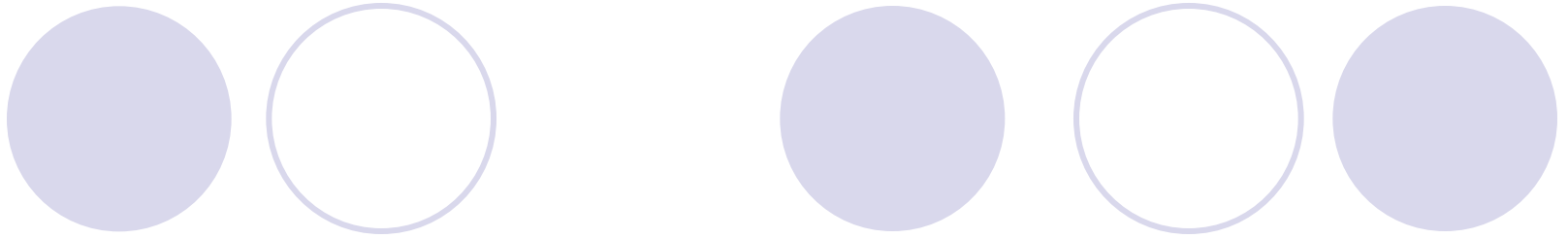

- *Experimentele inovatorii fac dintr-un astfel de text un produs care nu mai are ca finalitate întâlnirea doar cu esteticul, cu frumosul, ci și un katharsis eliberator de tensiuni.* [Tituca D.]
- „Adevărul scriiturii prevalează asupra adevărului realității. *Nu se urmărește mimarea realității. Importantă este autoreferențialitatea. Eul realității dispare.* În locul lui apare textul ce-și inventează autorul, alegându-l ca pe o posibilitate dintr-un număr infinit de posibilități.” [Bantoș A.]

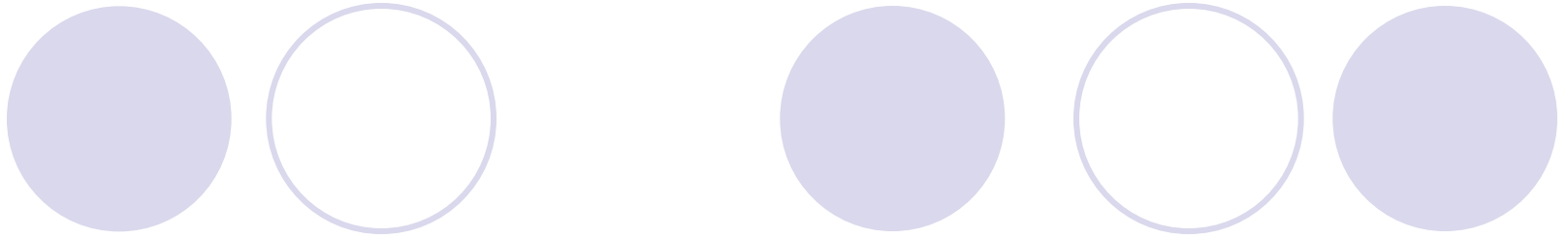
Lexicul poeziei postmoderniste

- Nu este dificil să ne dăm seama că *între poezia ultimelor decenii și cea anterioară acesteia nu există o limită tranșantă.*
- În fond, **atestăm aceleași teme, motive doar că modalitatea de abordare este alta.** Diferența cea mai vizibilă apare **la nivelul limbajului**, a formei neobișnuite, a îmbinărilor de cuvinte dintre cele mai insolite, a unui lexic pestriț și ostentativ, care, de cele mai multe ori, șochează cititorul încă neinițiat în domeniul noului tip de scriitură.

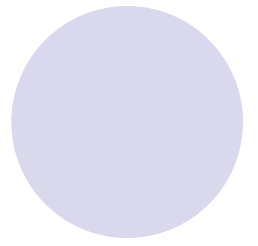
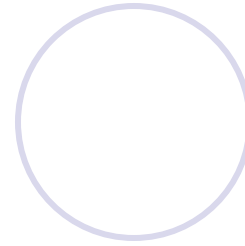
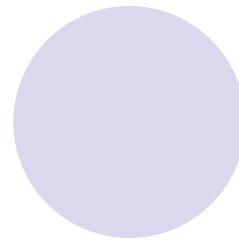
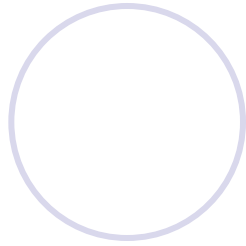
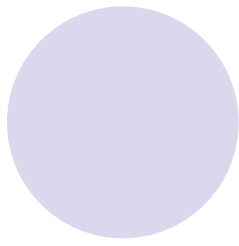

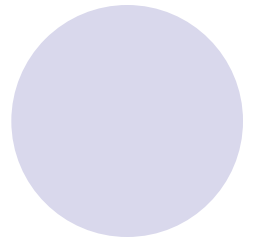
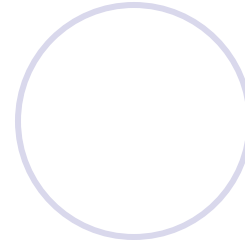
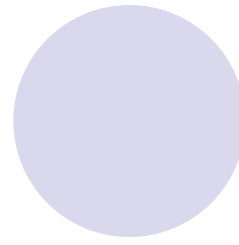
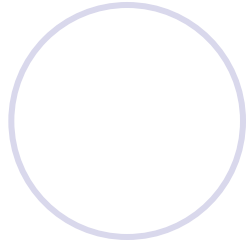
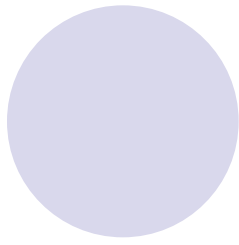
- Una dintre posibilitățile detașării de poezia vetustă este **folosirea (deseori abuzivă) a unui lexic neologic**.
- Acesta atribuie textului poetic o nouă alură și un “ambalaj” inedit ideii exprimate în text, de exemplu:
“...*eu împing de mânerul de plastic al căruțului sofisticat,/ rabatabil,/ și-n mâna cealaltă cu-o minge de plajă, dezumflată...*” (M. Cărtărescu); „*geniul tău ubicuu vedea cum stele subțiri săpau tranșee minuscule/ în creierul meu...*” (A. Christa)

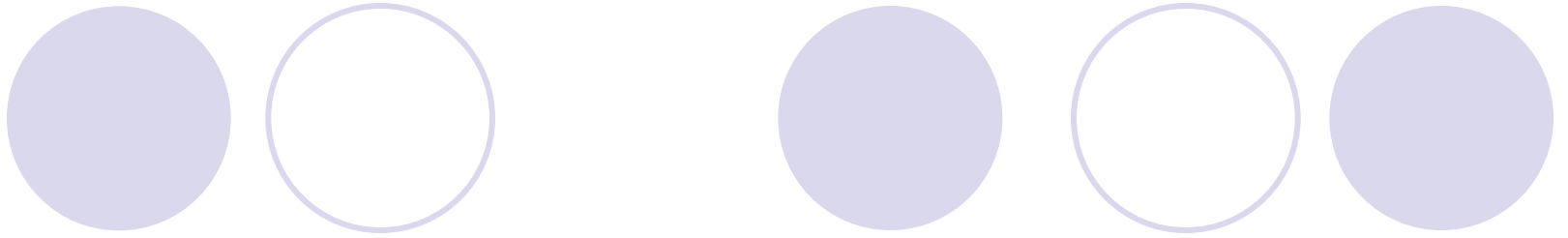
- În unele situații **aglomerarea de neologisme face exprimarea artificială și greoaie, iar mesajul confuz, provocând incertitudine, ambiguitate**, ca în exemplul ce urmează:
*„cunoști erupțiile mărunte dezastrelor
microscopice/ cutremurele cărnii aberante
profilări emoționale (?)/ scintilații apatiei
colcăieli de cuvinte borborigme/ vesele
degringoladă legături de sânge legături/ de
febră continuă”* (S. Popescu).

- De rând cu neologismele se introduc **cuvinte terminologice**, care-i atribuie **un suflu livresc sau cu veleități savante**, însă **nu de fiecare dată relevant** pentru contextul în care sunt utilizate. **Apetitul pentru imaginea livrescă, de regulă, conferă textului un intelectualism pronunțat, făcându-l echivoc**, căci un simplu cititor nu poate să cunoască semnificația tuturor termenilor științifici utilizați.

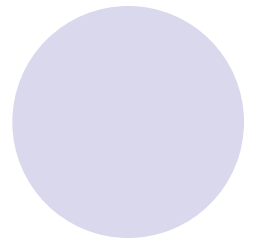
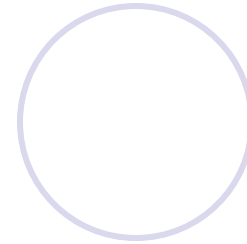
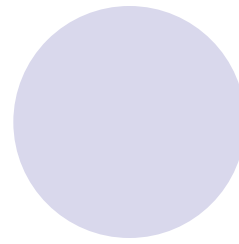
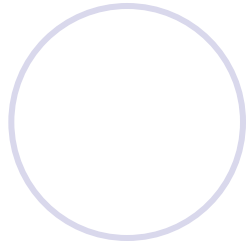
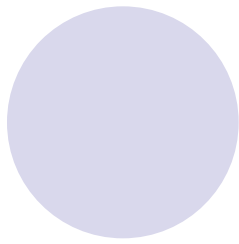
- Cu o frecvență sporită apar **termeni lingvistici**. Aceștia precizează și justifică (în unele cazuri) procedeele utilizate, ridicând cortina și **permițând urmărirea procesului de creație** pus în scenă. Ilustrăm situația cu câteva exemple din texte poetice contemporane: „*ÎN ALTE VREMI BOEMA-i sintaxă/ unui vers de geniu*” (D. Chioaru); „*tai unicatele// anulez subsolul cu notele de subsol*” (F. Iaru); „*Vântul usucă părul sirenei./ Subiect predicat complement atribut...*” (I. Nechit);

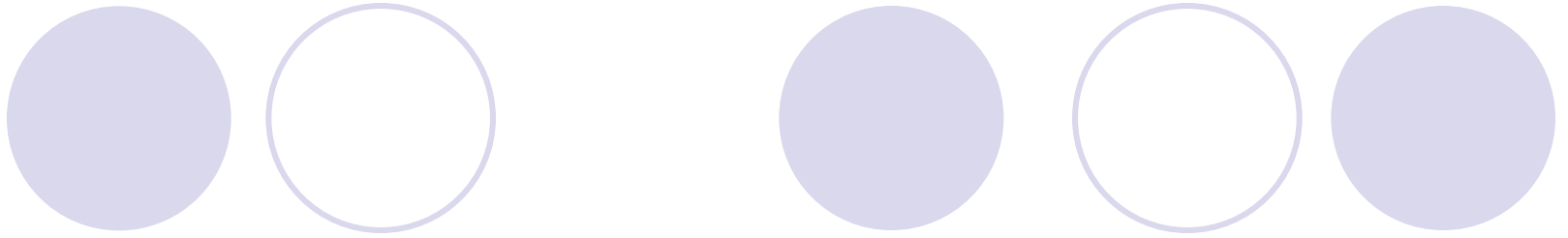
- **Insertia unor cuvinte și expresii-clîșeu din limbajul social-politic, comercial, oficial-administrativ într-un text de factură lirică deschide multiple posibilități de a diversifica imaginea poetică și de a interpreta semnificațiile.**

- **Pe de o parte**, acest fenomen este **rezultatul unei interferențe din ce în ce mai vădite a acestor domenii asupra vieții de zi cu zi** (și respectiv a operei literare care o reflectă), iar, **pe de altă parte**, o **încercare de a nu lăsa dincolo de tărâmul artei literare nimic din ce este omenesc**: “...*de parcă-ar bate/ copiilor [...] ușor/ cu degetele-n geamul mat,*
- *lăsând în loc de sticlă - amprenta-i digitală...*” (Em. Galaicu-Păun);

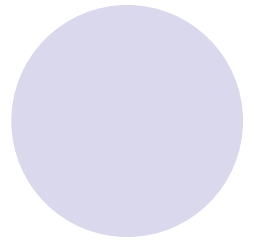
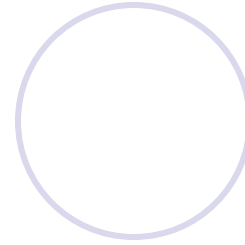
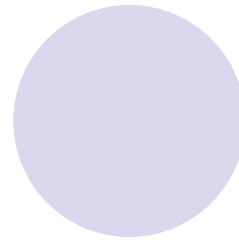
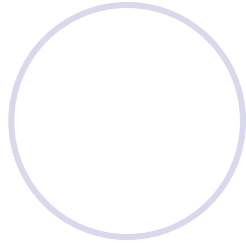
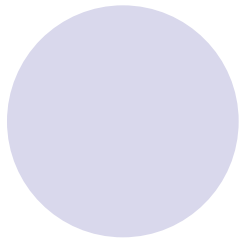

- *„străvezie aproape și i se vedea – precum **firul metalic** al unei **bancnote**/ de o sută de mărci, discontinuu – coloana vertebrală”* (Em. Galaicu-Păun); *„...În/ fața **sediului ONU** – steaguri pălmundu-se alandala/ unele pe celelalte.”* (L. Butnaru); *„...și-mi faci, în preajma porților cerești,/ În loc de judecată – o recipisă...”* (V. Grosu).

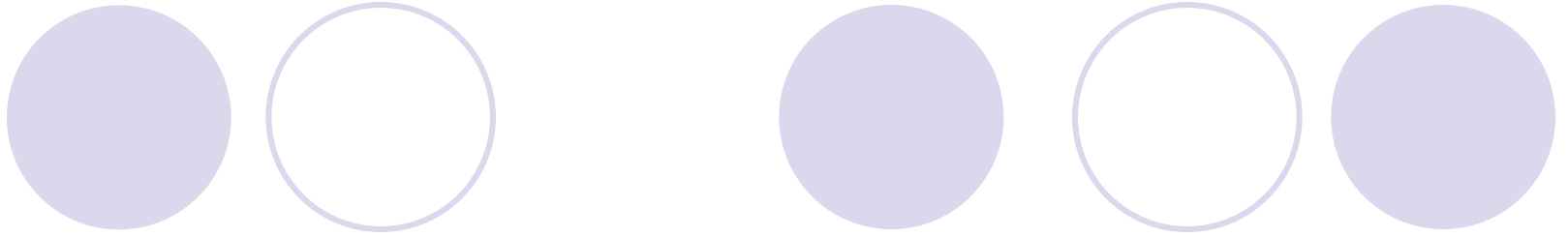

- În aceeași arie se înscrie și **folosirea numeralului**, a unor cuvinte ce exprimă exactitatea, precizia, care, s-ar părea, nu au nimic în comun cu poezia.
- Întâlnim cifre atât în titluri: „*368*”, „*zero 1*” de Sorin Gherguț, cât și în textul poetic: „*30 de spițe de lemn se-ntâlnesc/ în butucul/ roții*” (Em. Galaicu-Păun);

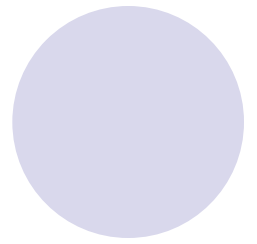
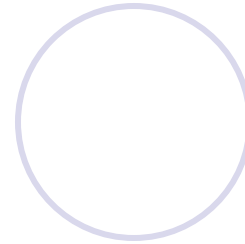
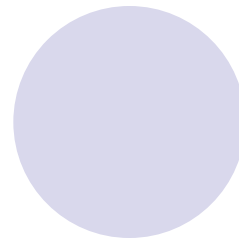
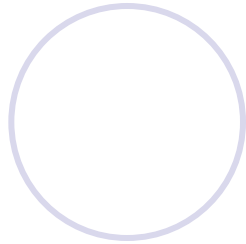
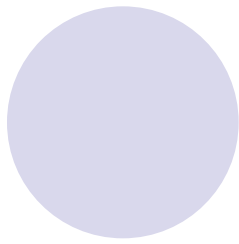

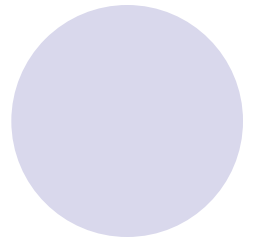
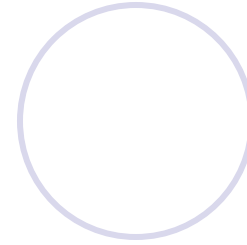
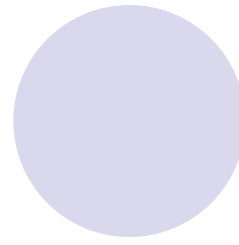
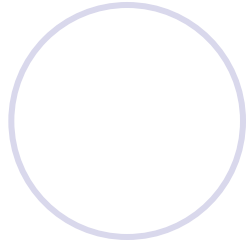
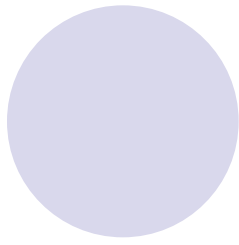
- *„...sunt nimeni în lumea cea nouă/ există 10^{38} mircea cărtărescu aici/ și ființe de 10^{38} de ori mai bune...” (M. Cărtărescu); „...un vers lat un vers fără de capăt/ precum paralele de $66^{\circ}33'$ latitudine Nord înconjoară poemul de jur împrejur ...” (Em. Galaicu-Păun).*

- De partea cealaltă a balanței se află **limbajul cotidianului**, prin intermediul căruia **se urmărește stabilirea relației cu realitatea, abordarea unor probleme ale societății, insinuarea nimicniciei unor lucruri, existența banală de zi cu zi.**

- *„ecouri corale vin din străfundurile tomberonului”* (M. Șărănuț); *„așa în stradă la stația de troleibuze/ lângă un detașament de carabinieri îmbrăcați în galben/ care vor să plece departe și sunt veseli/ părul îmi dă în ochi”* (A. Gamarț); *„afară/ zgomotul bidoanelor cu lapte/ acru descărcate la cantină dimineața”* (L.I.Stoiciu);

- *„...stăteam la facultate în aceeași bancă/ și fondul de ten de pe fruntea ta mi se părea/ mai important pentru omenire/ decât marile descoperiri geografice.”* (M. Cărtărescu);
„...fetele fumează țigări lights/ își pilesc unghiile cu pile de carton...” (V. Lupașcu);
„...Ea zâmbea ca într-o reclamă/ la pasta de dinți...” (S. Tache).

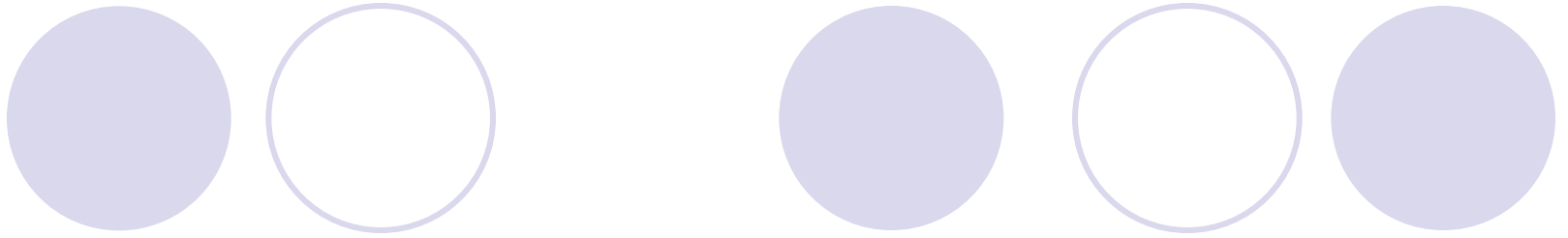
- Situațiile în care se vorbește despre lucruri comune, **apelându-se la un lexic afectat de banalitate, lipsit de valența artisticității, inexpressiv denotă incertitudinea, angosta omului contemporan, rutina, în care este nevoit să-și ducă existența, incapacitatea de a se adapta la mediu/ societatea care se pare că trece printr-o criză a valorilor.**

- Astfel, întâlnim poeme, de felul celui de mai jos, în care asemenea stări ies la iveală prin intermediul limbajului folosit și a imaginilor create: *„mă uit la frumosul, făgăduitul meu magnetofon/ la figura lui simpatică, pătrătoasă/ la roadele lui inteligente și blânde/ la pâlpâitoarele lui leduri verzi – / stă acolo,-n vitrină/ între două boxe negre și delicate/ și el e visul meu, acum, când s-a terminat orice vis.”* (M. Cărtărescu).

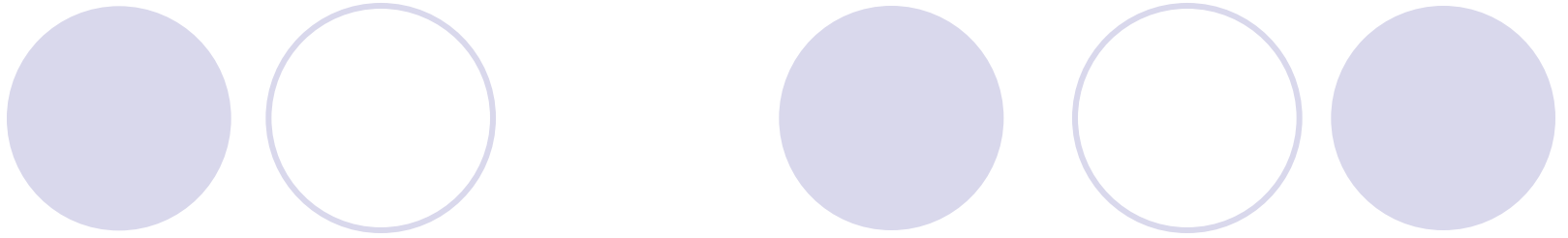

- O invenție a scriitorilor generației postmoderne este și **limbajul naturist, trivial, obscen, violent**, care conferă poeziei o doză de **originalitate**, creând imagini neordinare, șocante, dar care, de multe ori, stânjenesc buna cuviință a cititorului, sfidează anumite **norme ale bunului simț**, răstoarnă canoanele ce se referă la etica și estetica operei de artă literară.

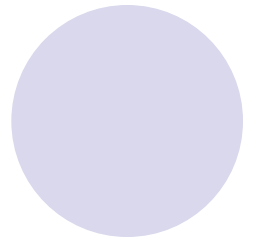
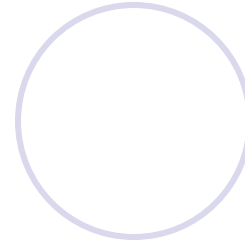
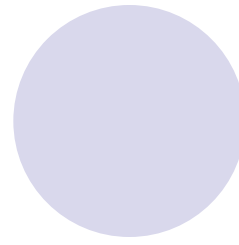
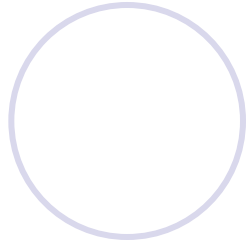
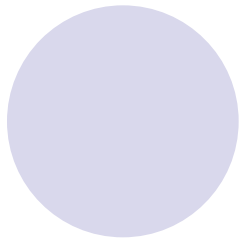

Autorii postmoderniști folosesc această modalitate novatoare **ca o soluție de a se distanța de platitudine și formalism.** Lexemele din acest registru **sunt folosite pentru a exprima revolta, nonconformismul față de unele aspecte ale cotidianului, ale existenței private sau sociale și, în același timp, pentru a face această atitudine să fie remarcată de către receptor.**

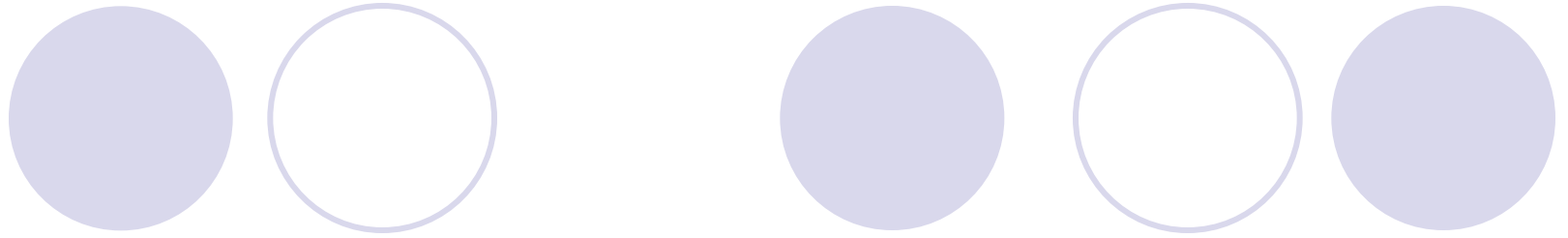

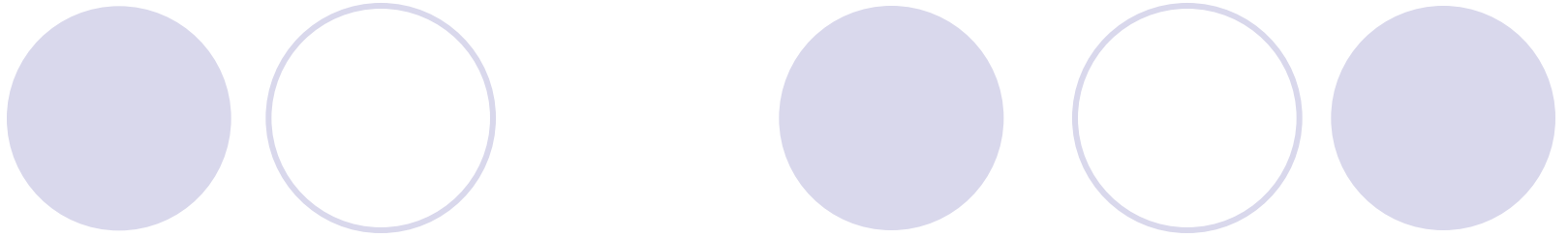
- Cuvinte precum: *carne, vierme, cadavru, schelet, sânge* creează imagini dure, dar și ridicole, care nu se mai încadrează în sfera bine cunoscută și familiară a poeziei ”cuminți” de până acum: „...*mă tem/ că inima mea e o bucată de carne...*” (A. Gamarț); „*ieri am văzut un cadavru/ în rochie de mireasă/ și el era mai puternic decât orice suflet...*” (A. Gamarț);

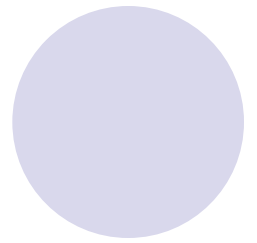
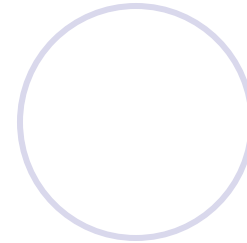
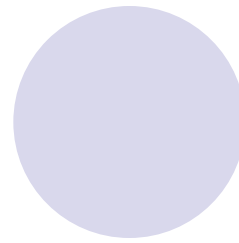
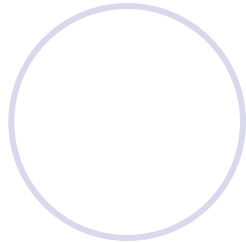
- „*ah ce **trup** frumos am să arunc peste fereastră/ ah ce ochi sălbatici am să dau peste cap/ **viermi viermi** de o șchioapă încolăciți pe trupul meu*” (A. Gamarț);
- „*Cotrobăim prin **cadavru** fisura timpului/ cotrobăim prin **măruntaie sexul** roz al existenței/ cotrobăim prin **torace** inima lucrurilor conectată prin mii/ de fibre nevăzute la mașina ficțiunii...*” (T. Chiriac);

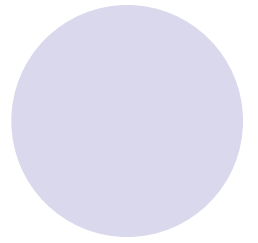
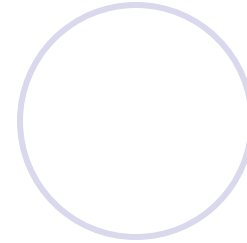
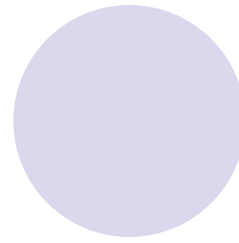
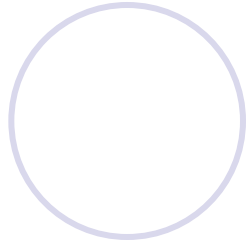
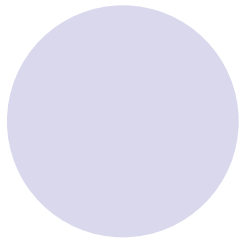
- Aceasta reprezintă o modalitate de a-ți exterioriza prompt și categoric revolta, dezgustul provocat de cele văzute și simțite. Aceste imagini agasante ar fi miza poetului postmodernist, întrucât, crede el: **într-o lume în care domină violența (prin și sub toate formele) spiritul nu trebuie să se lamenteze prin fraze și cuvinte dulci, fine, ci să spună mai răspicat și mai dur tot ce îl deranjează.**

- Chiar dacă e să admitem o eventuală convingere de acest gen, care ar justifica într-o oarecare măsură utilizarea abuzivă a unui astfel de lexic, **vom întâlni și cazuri în care, probabil, nu mai putem invoca un mijloc de a atrage cititorul**, de a-l ține aproape de text prin atitudinea nonșalantă (de care am vorbit anterior).

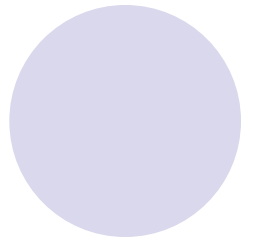
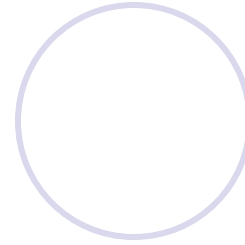
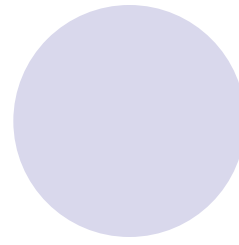
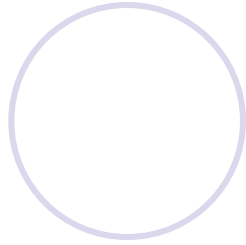
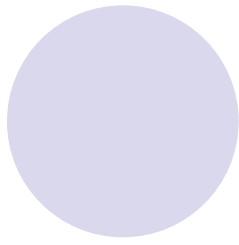
- **Limbajul naturalist** utilizat alunecă ușor spre cel **medicinal sau biologic**, textele poetice fiind împânzite uneori de astfel de termeni (denumiri de boli, procese fiziologice...): „...și fără *ocluzii intestinale, fără peritonită/ fără cancer laringian, fără sida/ fără dinți vii găuriți cu bormașina/ fără sânge țâșnit pe nări și urechi*” (M. Cărtărescu) „...cu o seringă folosită/ mi-am introdus în coardele vocale/ serul muzical-dureros/ și m-am simțit lăutar de elită ...” (Iu. Burlacu).

- **Adoptarea unui astfel de lexic reprezintă un proces intenționat menit a depăși orice limite, a detrona cenzura, a distruge clișeele, a tulbura spiritul, a deștepta stări refulate și gânduri tănuite. Or, poezia postmodernistă se pretinde / vrea a fi o poezie fără complexe sau tabuuri.**

- Alături de limbajul naturist, indecent, care face urâtul să ia locul frumosului, în acest gen de poezii, și „violentează sensibilitatea cititorului” [Șt. Munteanu], **își fac loc și elemente de argou sau jargon**, care sunt rezultatul aceleiași atitudini scandaloase, marcate de indignare și rutină.

- „...*fără să vreau am văzut cum mă **adulmecă** **javrele mârâie** și **clănțănind** se aruncă asupra bucății de carne proaspăt căzută-n tristețe...*” (Em. Galaicu-Păun); „...*arabi și turci **halesc** chiar pe trotuar/ cu fete de-ale noastre (...) fete **mișto**...*” (M. Cărtărescu); „...și omul sfânt o să-l omori, și pe el, da,/ tot ca pe o **jigodie** pripășită într-o scară de bloc.” (M. Cărtărescu).

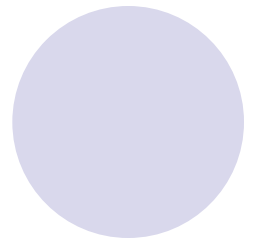
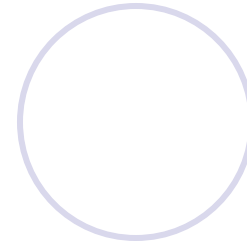
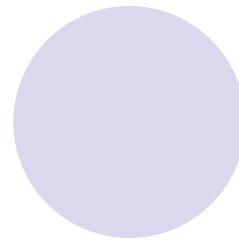
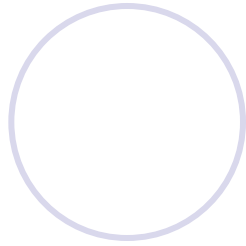
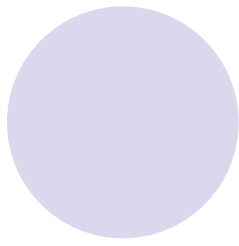

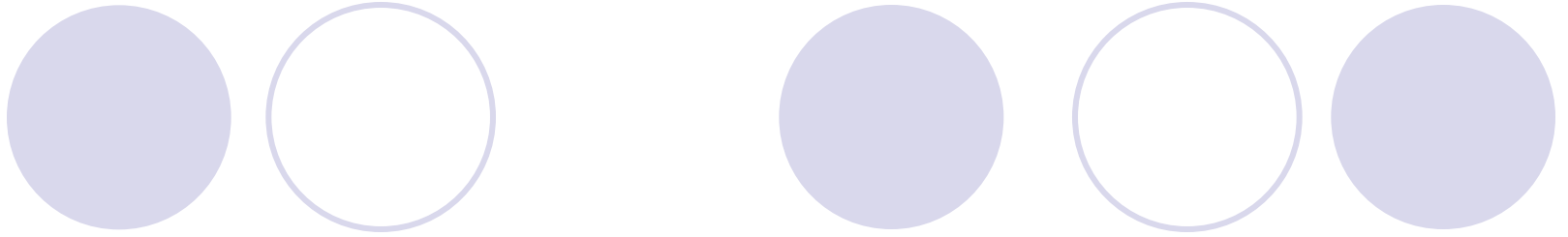
- **Inovațiile de acest soi generează rezerve față de noile tendințe artistice (literare), ele promovând fațeta abjectă, dezagreabilă a lucrurilor, dar poetul postmodernist se justifică: „*spun pe șleau ce cred și ce mă doare*”. [Em. Galaicu-Păun]**

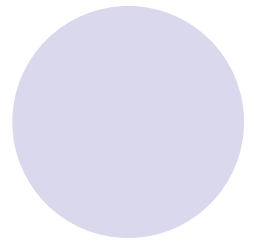
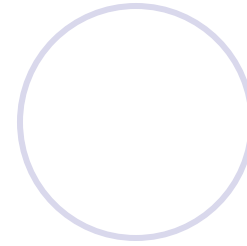
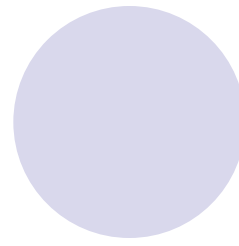
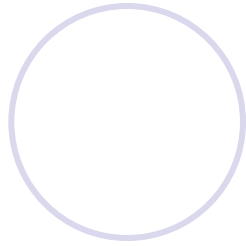
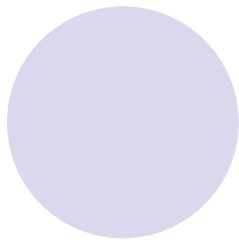
- La polul opus al acestui „limbaj de extremă” se află reminescente preluate din **registru popular sau familiar, regionalisme** sau, mai rar, **arhaisme**, care, de obicei, creează antinomii la nivelul lexicului, căci se formează un amalgam de cuvinte neologice și populare: „...*cum e să te găsească în dulapul întunecos/ [...] chircit cu obrajii umezi și zâmbetul cela...*” (A. Gamart); „...*Se-nghesuie, niște șmecherași urcă și ei/ și hardughia se urnește...*” (M. Cărtărescu);

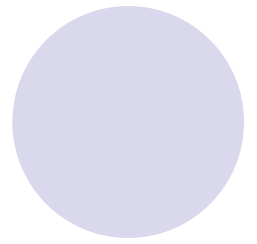
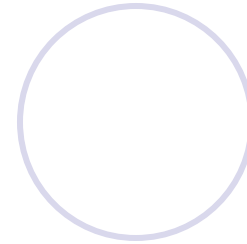
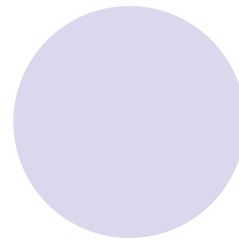
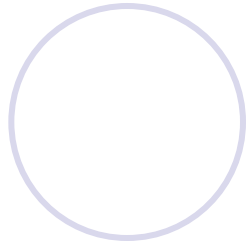
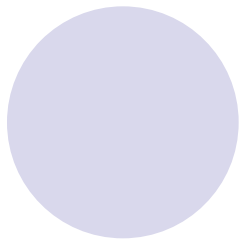
- Îmbinarea cu textul poetic a unor **frazeologisme sau alte tipuri de expresii idiomatice**, inspirat selectate, conferă expresiei literare plasticitate și rafinament, ca, spre exemplu, în fragmentele ce urmează: „...*un chibrit mai stă pe gânduri:/ să-și aprindă paie-n cap, sacrificându-se/ ori să deie foc acestui poem?!...*” (T. Chiriac); „...*Ar reieși că faci jaz de necaz printre altele/ muzică ce-ți plăcea la ne-/ bunie atunci în primăverile din secolul trecut...*” (L. Butnaru);

- O particularitate destul de evidentă a noului tip de poezie este și **angajarea ludicului în scopul ironizării unor fenomene care apar în societate**, contribuind la eliminarea deriziunii caustice la adresa acestora.
- Aproape totul devine în postmodernitate *talk show*, „*circ*”, spectacol.

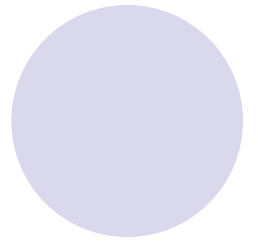
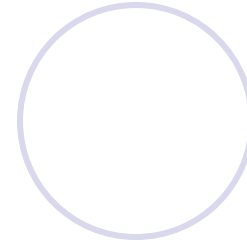
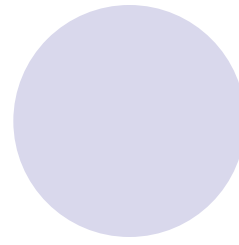
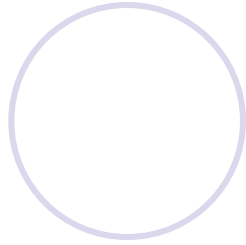
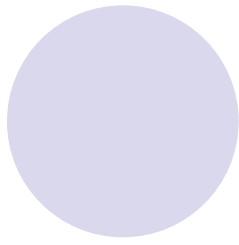
- Deseori **se mizează pe jocul omonimelor** (în special al omofonelor), acestea fiind o sursă de expresivitate și efecte deliberat construite:
„...s-a pierdut printre cute (...)/ (...) prin trecute-le vieți de... am recunoscut-o îndat' ...” (Em. Galaicu-Păun); *„apuc de spada goală/ să las o singură sin- g u r ă / amprentă digitală care strigă!”* (Em. Galaicu-Păun).

- Este utilizată, în acest sens, și paronomaza: „*domnule asistent, vă rugăm **insistent**:/ cum ați făcut poza aia pe locomotivă?*” (M. Cărtărescu); „...mirosul de **liliac** – și luna **liliachie**/ de la intersecția Ștefan cel Mare cu Lizeanu...” (M. Cărtărescu); „avea în el ceva sacru când nu făcea/ nicio **mișcare** nu simțea nicio **remușcare**” (I. Nechit); „...când sub **vremi** când sub **viermi**... nicio eternitate/ nu ține mai mult de-un amurg...” (Em. Galaicu-Păun).

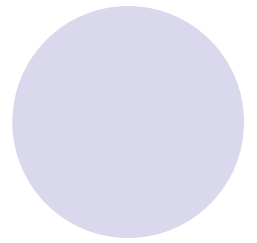
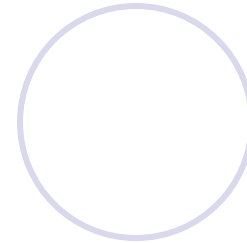
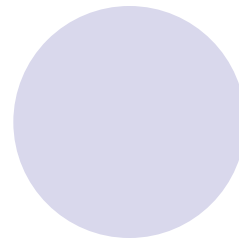
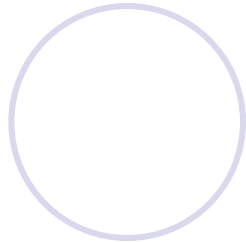

- Un rol din ce în ce mai important îl au **„ocazionalismele”**. Ocazionalismele apar în urma aplicării diverselor tehnici, cum ar fi **derivarea, conversia, diferite tipuri de metaplasme**, doar că într-o formulă **novatoare**. Avantajul folosirii acestor cuvinte este susținut de faptul că **ocazionalismele niciodată nu-și pierd aspectul neologic, prospețimea, ineditul lexico-semantic**.

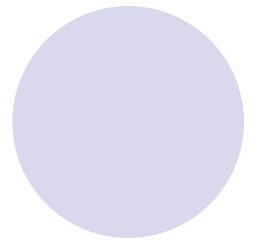
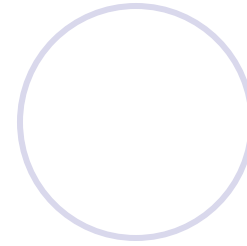
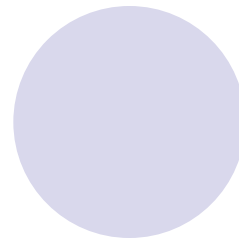
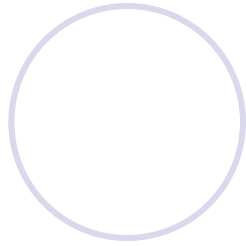
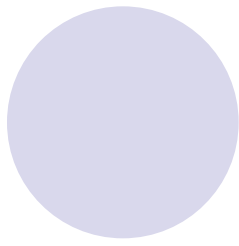

- *„ce nu poate fi spus, **nenumitul** din lucrul în sine ridică din interior învelișul/ numelui de pe obiecte...”* (Em. Galaicu-Păun); *„...mă uit (...) la figura lui simpatică, **pătrătoasă**...”* (M. Cărtărescu); *„...O, **amăgelnico!**...”* (N. Popa); *„Această cutie de chibrituri/ e strănepoata unui **străstrăcopac**/ de prin părțile noastre...”* (T. Chiriac).

- Atestăm cazuri inedite de **conversiune**, purtătoare de „artisticitate”, apărute în urma „hazardului ludic al autorilor de a „teleporta” în clasa verbelor lexeme total străine”. [A. Gherasim] Reproducem câteva exemple: „*A, e, i, o, u.../ nici un Nichita mai înalt ca ochiul tău căpriindu-mi/ văzduhul...*” (Vert Nereis); „*...mi-am zis – // mai bine îmi smulg eu însumi coasta // **proverbializând-o/ nemurind-o/ și creez // din esența-i forforescentă un remediu // pentru îmblânzirea plictisului...***” (N. Leahu)

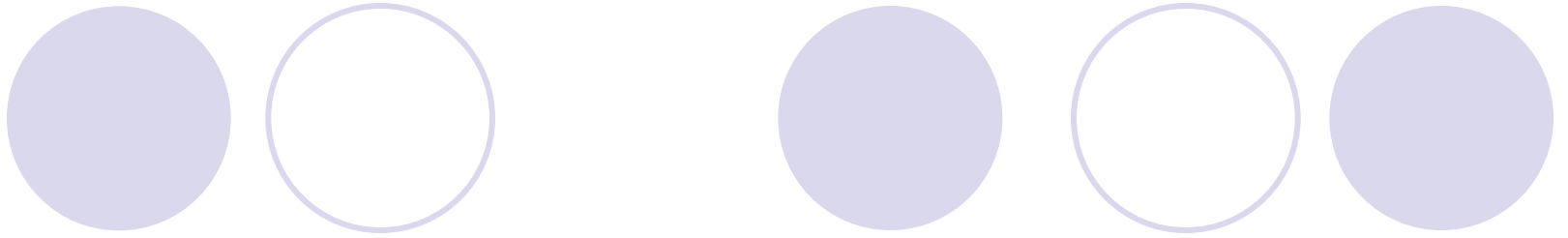
- Alteori **efectul scontat este obținut prin compunere**: „...*Deja nimeni nu mai crede că/ frumusețea va salva lumea/ dar/ câtecineva naivul se gândește că lumea/ ar trebui să salveze frumusețea.*” (L. Butnaru); „...*să mă simt și eu locuind în ființa fărădemarginii...*” (N. Leahu); „...*trans(i)crie o după-amiază de treișpe, duminică – zi molorâtă –, a unui/ papagal vorbitor (tot atâtea refracții, cuvintele lui: păsăpuică galaicoste pupușorog fustangeniu/ clopoet)...*” (Em. Galaicu-Păun).

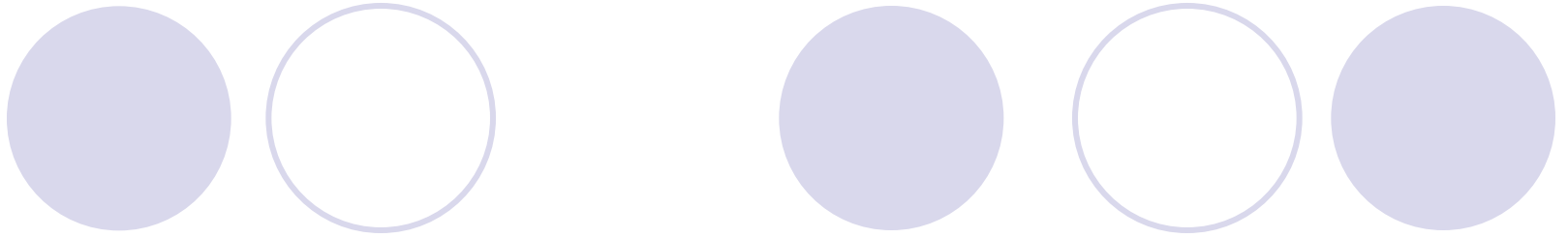
- O altă particularitate a poeziei postmoderne este **utilizarea împrumuturilor mai vechi și mai noi**, din engleză, în primul rând: „*din vw-ul decapotabil am cântat hello spaceboy*” (S. Gherguț); „...*'njuri ușurel, și eu: bye-bye, draga mea...*” (M. Cărtărescu) sau **încadrarea în creațiile poetice a unor expresii, propoziții și chiar a unor fragmente de text într-o limbă străină**: „...*am ieșit și noi – noi, care ascultasem/ toată seara Milk & Honey – don't be scared/ don't be scared/ don't be scared/ to love...*” (M. Cărtărescu);

Valori stilistice ale aspectului gramatical în textul poetic postmodernist

- **Gramatica în poezia postmodernistă devine „antigramatică”.** Obsesia libertății creatoare, a distrugerii clișeeilor, a depășirii tuturor limitelor este atât de puternică, încât **tendința de a nu mai respecta nicio regulă, de a sfida norma a dus, practic, la abolirea gramaticii.** Iar acest fenomen poate fi observat la oricare subnivel.

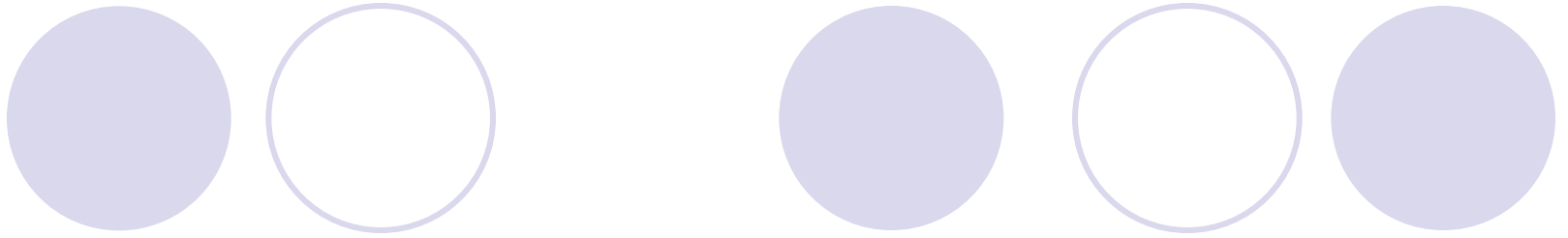
- În acest context, un aspect profilat destul de pregnant și intens polemizat este **abaterea intenționată de la norma punctuațională**. Sub pretextul că rigorile aplicării semnelor de punctuație încorsetează imaginea artistică, mesajul poetic, libertatea de înțelegere a ideilor înglobate în text, poeții postmoderniști exclud aproape în totalitate punctogramele din textul artistic.

- La momentul actual, **prin elidarea semnelor de punctuație, poetul postmodernist oferă cititorului posibilitatea de a interpreta poezia într-o manieră proprie**, de a releva anumite valențe insesizabile le o lectură precipitată, de a analiza toate posibilele sugestii puse la dispoziție de semnificantul textului receptat.

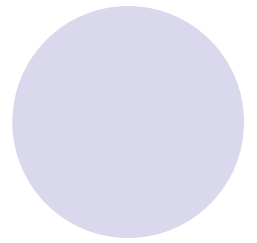
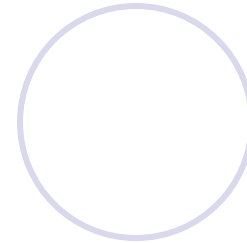
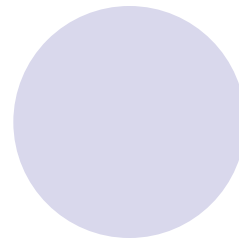
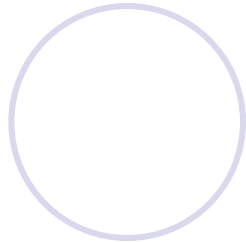

- **Totodată cititorul este invitat să devină și un coautor al operei respective, adică să parcurgă propriul itinerar de accepție și interpretare, căci poetul postmodernist este conștient de faptul că „*una dintre modalitățile cele mai eficiente de pierdere a receptorului este neimplicarea acestuia în text, în miza actului comunicării*” [A. Urmanov].**

- Pe lângă faptul că renunțarea la orice semn de punctuație este uneori irelevantă, ba chiar supărătoare, de multe ori, **lipsa totală a acestora face opera ambiguă, și chiar, aproape incomprehensibilă, denotând mai degrabă o atitudine de nihilism** față de normele de punctuație decât intenția de a face textul mai sugestiv.

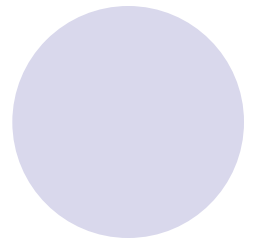
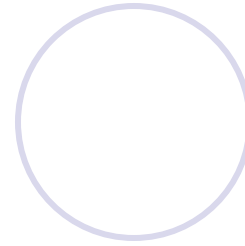
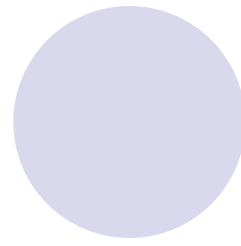
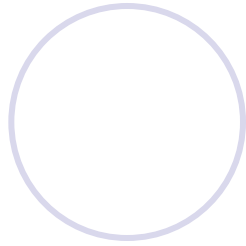
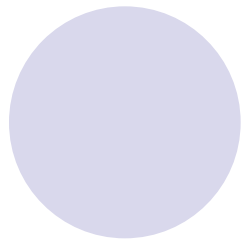

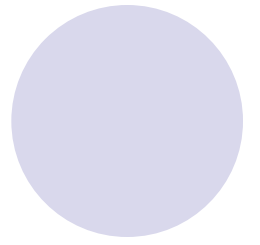
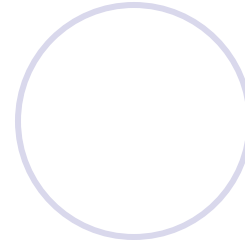
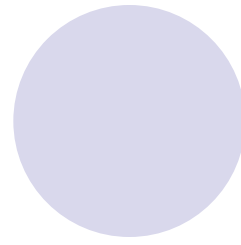
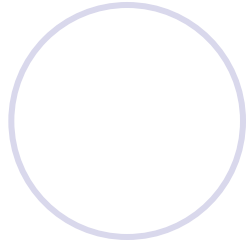
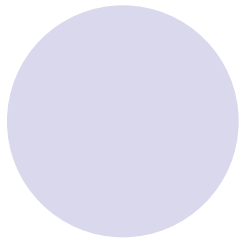
- **La polul opus** se află **utilizarea abuzivă a semnelor de punctuație** (cu scopul de a sugera anumite realități sau stări afective ce stăpânesc eul liric în momentul confesării sale artistice): *„șifonierul retro – vis oare-i? – o face prezentă. film mut./ carusel cu. figuri cioburi gestică, mama și fiica. la celălalt capăt al./ „ce se vede?” „adaugă astea.”* (Em. Galaicu-Păun);

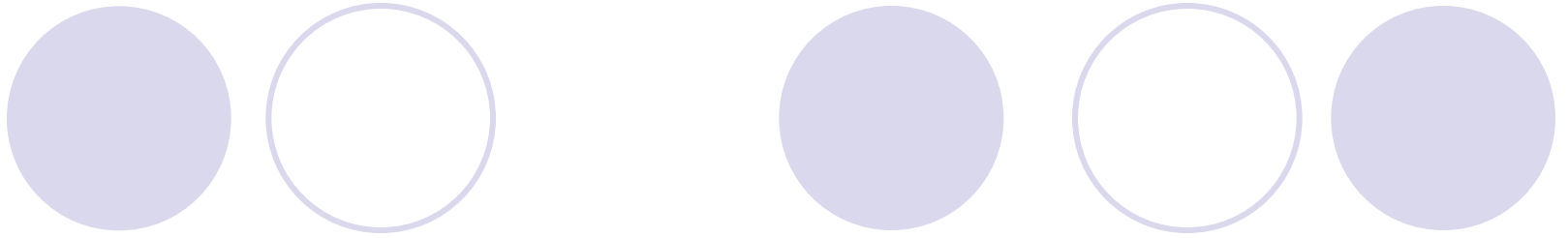
- Alteori semnele de punctuație „sunt radiografiate, bruind textul, care ia forma unui discurs artificial, telegrafic” [L. Țurcanu]: „...
în ultima pagină mai repede fato/termină fraza pune punct”...(I. Nechit); „*Vorbă virgulă virus virgulă ceva viu/ se mișcă din punctul A în punctul B punct/ A pornit obosit noaptea virgulă fiindcă/ nu-i plăcea cratimă nu avea pentru ce cratimă*/...(I. Nechit)

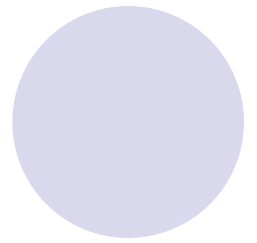
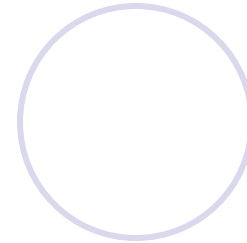
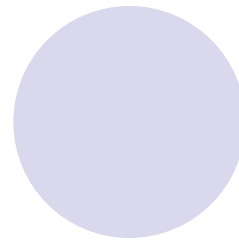
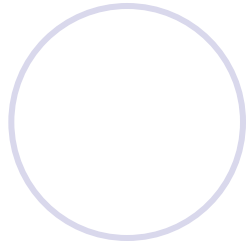
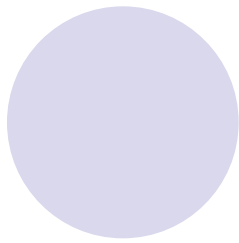
- La fel în categoria abaterilor (intenționate) de la normă se înscrie și **ortografierea greșită a unor cuvinte**. Includem aici și **scrierea împreună, spațierea, eliminarea majusculelor** etc. În fragmentele ce urmează atestăm astfel de exemple: „*Vroiam să fiu un uomo universale.*” (M. Cărtărescu); „...*Odată iubeam stelili, o, da...*” (M. Cărtărescu).

- **Elidarea majusculei**, în unele cazuri, asimilează numele proprii numelor comune.
„...o lecție/ de retorică inutilă/ același cu galileo galilei renunțând la moarte...” (D. Chioariu); *„...și nu mă opresc aici:/ (...) când citesc **dostoievski** și nu mai tresar...”* (M. Cărtărescu).

- Acest procedeu reprezintă, pe de o parte, **o replică la adresa regulilor gramaticale**, care își pierde treptat importanța și validitatea în contextul literaturii postmoderniste, iar pe de altă parte, - **sublimarea cotidianului, banalului**, senzația de contopire a individualului, biograficului cu generalul, cu ordinarul.

- Atestăm și pentru această modalitate **un fenomen invers: scrierea cu majusculă a unor substantive comune**: „...să fii *Alesul* ce urcă spre stânca statornică/ să fii *Mutilatul* zâmbitor...” (T. Chiță); „În *barul Singurătate*/ se adună zilele și anii,/ discută nimicuri/ își amintesc de trecut/ și beau cafea...” (D. Postolache); „...hai tată fă un efort și el repetă efort/ pronunță clar **EFORT**/ cu un licăr de soare printre dinți” (I. Nechit). **Cuvintele scrise cu majusculă comportă o încărcătură semantică indubitabilă.**

- Pentru poezia contemporană **tendința de reducere a întinderii textului se manifestă și prin abrevierea unor cuvinte.** Apar abrevieri atât cunoscute, cât și neînregistrate de normele actuale ale limbii, care pot fi descifrate cu mai multă sau mai puțină dificultate:
„dacă nimic nu se întâmplă închid ochii/ hai te rog f. Mult hai întâmplă-te/ f. f. Mult te rog” (A. Gamarț);
„...nimeni nu se teme de nimeni// chiar dacă stau la et. 4/ chiar dacă trăiesc deasupra pământului...”
(idem);

- Ignorarea tuturor elementelor prozodice, apelul la limbajul cotidianului, transcrierea în proză a imaginilor poetice (alături de celelalte procedee caracteristice textului poetic postmodernist) **privează** totuși, **de multe ori, opera de emoțiile inefabile și stările revelatoare pe care ar trebui să le trezească.** Aceasta ar fi și una dintre principalele cauze ale refuzului și atitudinii nihiliste față de noul curent, atitudine care se menține deja de multă vreme.